

Професор Универзитета Колумбија у САД Џефри Сакс (Џеффри Сацкс) изјавио је данас у дискусији са председником Центра за међународну сарадњу и одрживи развој (ЦИРСД) Вуком Јеремићем да су америчке санкције Русији противне међународном праву, неделотворне и да су их подржале државе у којима живи тек 20 одсто становника планете, док је велика већина света одбила да Русији уведе санкције.

„Санкције против Русије не само што нису обогатиле руску економију, него је дошло до ‘бумеранг ефекта’. Изазвале су велике негативне глобалне последице, а Русија није престала да извози широм света. Санкције су веома нашкодиле Европи, јер јој више није доступна јефтина енергија за индустрију“, рекао је Сакс у дискусији „Зима нашег незадовољства“ у организацији ЦИРСД-а, одржаној у хотелу Метропол.

Сакс је рекао да је санкције прво увео „англо-саксонски део света“ – САД, Канада, Велика Британија, Аустралија и Нови Зеланд, а потом и ЕУ, Јапан и Јужна Кореја и Сингапур.

„И то је то. Остатак света је одбио да се придружи санкцијама јер жели да настави да тргује и са Русијом и са Украјином. Они не желе да буду део сукоба за који сматрају да се мора завршити преговорима. Већина света се, дакле, не слаже са санкцијама Русији нити се слаже са идејом да једна држава тек тако донесе одлуку о санкцијама против друге државе и онда још без икаквог законског основа каже и другима да прекину трговање са државом којој је увела санкције. То не може да се ради“, рекао је Сакс.

Сакс је додао да са Русијом тргују Кина, Индија, све азијске државе и Латинска Америка, и они не желе да буду део „прокси рата“.

„Они не виде тај рат онако како су Американци мислили да ће га видети – као ничим неизазван напад. Разговарао сам са лидерима широм света и они добро разумеју да је реч о сукобу две супер-силе, Русије и САД, и да није само једна страна одговорна“, рекао је Сакс.

Сакс је истакао да санкције „готово никада нису успешне у геополитичком смислу“.

„То је јефтина и лака политика коју Америка спроводи годинама и која изнова и изнова не доноси резултат. Америка често користи санкције јер се за њих не издваја новац из буџета, али могу да начине много штете, а не захтевају јавну дебату и одобрење Конгреса САД. Јавност не разуме баш најбоље о чему је реч, али кога је брига. Санкције се уводе потписом председника САД, што је другачије од санкција које одобравају Уједињене нације“, рекао је Сакс.

Сакс је навео да је несумњиво да је „у току рат Америке и Русије, иако гину украјински грађани“.

„Оружје, обавештајне податке, финансирање рата – све дају Америка и њени савезници, тако да је реч о рату Америке и Русије, а то није добро јер је реч о нуклеарним супер-силама. Супротно америчкој пропаганди, која тврди да је ‘лудак Владимир Путин’ без разлога започео рат у фебруару 2022. године, чињенице говоре да је рат почео још у фебруару 2014. године“, рекао је Сакс.

„Узрок је, између осталог, намера Америке да у НАТО уведе Украјину и Грузију, што је 2008. године рекао тадашњи председник САД Џорџ Буш. То је није било мудро, него баш глупо“, додао је Сакс.

Сакс је подсетио да на обећање Запада Русији да се НАТО после распада Совјетског Савеза неће ширити „ни центиметар на исток“, као и да је Америка то обећање прекршила.

„У свести Американаца не постоји неутралност него само ‘или си са нама или си против нас’. Америка је 2014. године помогла свргавању бившег украјинског председника Виктора Јануковича, који је балансирао између САД и Русије. Тада је почео рат. До 2021. године Америка је уложила милијарде долара у наоружавање Украјине. Фортификација источне Украјине је трајала пуних осам година уз помоћ америчког новца, оружја и знања“, рекао је Сакс.

Сакс је навео да је председник Русије Владимир Путин крајем 2021. године рекао да су Американци прешли све црвене линије, а да је црвена линија Русије „заустављање ширења НАТО-а и постављање војних база на граници са Русијом и оружја које може да за неколико минута погоди Русију и да је неопходно да се о томе разговара“.

„Одговор Беле куће био је да нема о чему да се разговара и да Америка сигурно неће разговарати са Русијом о ширењу НАТО-а, и тада је Русија покренула инвазију на Украјину. Рат је избио због нарастајућег конфликта у претходних 30 година и, нажалост, много варања од стране Америке“, рекао је Сакс.

Сакс је навео да је, по његовом мишљењу, рат у Украјини могуће зауставити тако што би се Украјина обавезала да буде војно неутрална и да не уђе у НАТО, да Русија задржи Крим и да регион Донбас на истоку Украјине добије аутономију.

Јеремић је рекао да су неки историчари и политичари у претходних годину дана поредили рат у Украјини и са Корејским ратом из 1950-тих година.

„То је био први ‘врели сукоб’ који је избио током хладног рата“, рекао је Јеремић.

Јеремић је додао да је, ако се следи та логика, рат у Украјини могао да буде први „врели сукоб другог хладног рата“, у којем су главне зарађене стране САД и Кина.

„Гледано из Србије, чини се да подела која настаје у свету није бинарна као што је изгледало да би могла бити, јер се појављују коалиције које би могле бити везане за регионалне силе, али би оне такође могле да с времена на време и међусобно сарађују“, рекао је Јеремић.

Скупу су присуствовали новинарка Љиљана Смајловић, бивши амбасадор у СРЈ Вилијам Монтгомери, писац Мухарем Баздуљ, професори Слободан Самарџић и Мило Ломпар, председник Демократске странке Зоран Лутовац, професор Бојан Пајтић, бивши гувернер НБС Дејан Шошкић, бивши амбасадор Србије у САД Иван Вујачић, аналитичар Миша Ђурковић, бивша амбасадорка СРЈ у Мексику Весна Пешић, посланици, представници дипломатског кора, новинари и јавне личности.

(Бета)